

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO OTRZYMANIA ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH
OCEN KLASYFIKACYJNYCH Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE SIÓDMEJ
ROK SZKOLNY 2026/2027**

Wymagania zostały opracowane w oparciu o podstawę programową oraz treści realizowane w podręczniku „Zamieńmy słowo” (WSiP, klasa 7), obejmującym kształcenie literackie, językowe, tworzenie wypowiedzi i samokształcenie.

OBSZAR	WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY				
	UCZEŃ				
	na ocenę DOPUSZCZAJĄCĄ	na ocenę DOSTATECZNĄ	na ocenę DOBRĄ	na ocenę BARDZO DOBRĄ	na ocenę CELUJĄCĄ
		<u>(oraz to, co na ocenę dopuszczającą)</u>	<u>(oraz to, co na ocenę dostateczną)</u>	<u>(oraz to, co na ocenę dobrą)</u>	<u>(oraz to, co na ocenę bardzo dobrą)</u>
KSZTAŁCENIE LITERACKIE I KULTUROWE	- klasyfikuje czytany utwór jako należący do <i>epiki, liryki</i> lub <i>dramatu</i>, - zna podstawowe pojęcia związane z utworami epickimi, lirycznymi i dramatycznymi, - wie, że istnieją gatunki literackie (w tym: <i>komedia, fraszka, pieśń, tren, ballada, epopeja, tragedia powieść, nowela, opowiadanie</i>), odróżnia je od rodzajów literackich, - wyszukuje w tekście wskazane informacje,	- wskazuje podstawowe cechy tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych, odnajduje je w czytanych utworach, - posługuje się nazwami gatunków literackich, - wyszukuje w tekście literackim użyte środki językowe, stara się je nazwać, - podejmuje próby sklasyfikowania poznawanych tekstów jako literackich, publicystycznych lub popularnonaukowych,	- wymienia cechy gatunkowe omawianych utworów i nazywa gatunki, - rozpoznaje w tekście literackim użyte środki językowe (w tym: <i>neologizm, inwokację, symbol, alegorię</i>), próbuje określić ich funkcję, zauważa wartości estetyczne poznawanych utworów, - określa problematykę tekstów, nazywa wartości uniwersalne, do których odwołuje się utwór, - dostrzega elementy	- wyjaśnia różnice między poszczególnymi rodzajami literackim, - omawia cechy utworów synkretycznych, - poprawnie posługuje się nazwami gatunków i omawia cechy gatunkowe czytanych utworów, - wskazuje funkcję użytych w tekście literackim środków językowych, - wyjaśnia rolę środków języka malarskiego w tworzeniu znaczeń obrazu, interpretuje dzieło	- samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie, porównuje utwory, - wykorzystuje wiedzę na temat rodzajów i gatunków literackich do pełniejszego odczytania utworów, - w wypowiedziach posługuje się terminologią związaną z analizą i interpretacją utworów literackich, - porównuje teksty należące do różnych dziedzin kultury,

	- czyta fragmenty tekstów publicystycznych i popularnonaukowych.	- rozpoznaje gatunki dziennikarskie (w tym: <i>reportaż, wywiad i artykuł</i>), - zna pojęcie ironii oraz komizmu.	symboliczne dzieł kultury, - rozpoznaje ironię oraz komizm w omawianych tekstach.	sztuki, określa wartości estetyczne tekstów kultury, - funkcjonalnie włącza cytaty do wypowiedzi, - analizuje zauważone w tekstach współczesnej kultury popularnej nawiązania do tradycyjnych wątków kulturowych, opisuje sposób nawiązania do nich.	- twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje zgromadzone informacje we własnej pracy.
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	- rozumie pojęcie litery, głoski, sylaby, - rozpoznaje wyrazy podstawowe i pochodne, rodzinę wyrazów, - tworzy wyrazy pochodne według wzoru, - określa podstawowe formy gramatyczne wyrazów; - rozpoznaje podstawowe części zdania - rozdziela odmienne i nieodmienne części mowy, - rozpoznaje zdania pojedyncze i złożone, - stara się dostosować styl do tworzonej wypowiedzi, - stosuje zasady etykiety językowej,	- zna cechy głosek i rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, - rozpoznaje wyraz podstawowy i pochodny, rodzinę wyrazów - rozpoznaje wyrazy pokrewne, - nazywa wszystkie poznane części mowy, - zauważa zróżnicowanie stylistyczne wypowiedzi, - dokonyuje analizy zdania pojedynczego, - dostosowuje styl do formy swojej wypowiedzi, - stosuje zasady etykiety językowej, - pisze zgodnie z podstawowymi normami poprawności językowej, ortograficznej	- rozumie mechanizm upodobnień fonetycznych, - rozpoznaje różne rodzaje formantów i używa ich, - w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant, rozpoznaje rodzinę wyrazów, łączy wyrazy pokrewne określa rodzaj formantu, - rozumie zasady tworzenia imiesłowów, - przekształca imiesłowowy równoważnik zdania na zdanie złożone i odwrotnie, - analizuje zdania pojedyncze i złożone, dokonyuje ich przekształceń, - rozpoznaje różne style, - świadomie stosuje w	- poprawnie akcentuje wszystkie wyrazy, stosuje w wypowiedzi odpowiednią intonację zdaniową, - w wyrazie pochodnym wskazuje temat słowotwórczy i formant określa rodzaj formantu, wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym, łączy wyrazy pokrewne, wskazuje rdzeń, - tworzy rozbudowane rodziny wyrazów i analizuje strukturę wyrazów pochodnych, - wyjaśnia zasady tworzenia i odmiany imiesłowów, - poprawnie stosuje imiesłowowy równoważnik zdania i rozumie jego funkcje,	- formuluje wypowiedzi poprawne, bogate językowo, precyzyjne, zachowujące obowiązujące normy, - świadomie i celowo stosuje w wypowiedziach różne typy zdań i rodzaje wypowiedzeń, - wykorzystuje wiedzę o budowie wyrazów do wzbogacania własnych wypowiedzi, - wykorzystuje funkcjonalnie umiejętność tworzenia imiesłowów oraz dla uzyskania precyzji wypowiedzi i wzbogacenia stylistycznego własnych tekstów, - zapisuje poprawnie swoje wypowiedzi, dokonuje ich autokorekty, - świadomie wykorzystuje różne odmiany i style

	- stara się pisać poprawnie pod względem ortograficznym i interpunkcyjnym.	- i interpunkcyjnej, - odróżnia mowę zależną od niezależnej, - rozzróżnia normę wzorcową i użytkową.	- wypowiedziach zasady etykiety językowej, - pisze zgodnie z normami poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej, - stara się poprawiać błędy, - przekształca poprawnie mowę zależną w niezależną i odwrotnie, przestrzegając zasad zapisu, - rozzróżnia normę wzorcową i użytkową oraz stosuje się do nich.	- poprawnie używa różnych stylów wypowiedzi i je rozpoznaje, - rozpoznaje funkcje zapożyczeń, archaizmów i kolokwializmów, - pisze poprawnie, zauważa popełnione błędy językowe, ortograficzne i interpunkcyjne, dokonuje ich autokorekty, - poprawnie stosuje w wypowiedziach mowę zależną i niezależną,	- języka, - rozpoznaje nietypowe błędy językowe i wyjaśnia mechanizm ich powstawania.
TWORZENIE WYPOWIEDZI	- krótko wypowiada się ustnie na podany temat, z pomocą nauczyciela, - redaguje plan wypowiedzi, - pisze według podanego wzoru, z pomocą nauczyciela, poznane formy wypowiedzi, w tym: <i>opowiadanie twórcze, rozprawkę, przemówienie, wywiad, zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie, dedykację</i>, - formuluje prostą tezę, - przedstawia rzeczowe argumenty w dyskusji na temat problemów znanych z	- wypowiada się ustnie, zachowując logikę wypowiedzi, - gromadzi materiał rzeczowy potrzebny do tworzenia wypowiedzi, - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: <i>opowiadanie twórcze, rozprawkę, przemówienie, wywiad, zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie, dedykację</i>, starając się zachować wyznaczniki gatunku, - stosuje akapity zaznaczające trójdzielną budowę pracy,	- wypowiada się ustnie, porządkując treść swojej wypowiedzi, - wykorzystuje środki retoryczne, - gromadzi i porządkuje materiał rzeczowy potrzebny do stworzenia pracy, - pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: <i>opowiadanie twórcze, rozprawkę, przemówienie, wywiad, zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie, dedykację</i>, stosując odpowiednią dla danej formy kompozycję,	- tworzy rozbudowaną wypowiedź na podany temat, - zachowuje logikę, spójność i kompozycję wypowiedzi, - funkcjonalnie wykorzystuje środki retoryczne w celu oddziaływania na odbiorcę, - tworzy szczegółowy plan wypowiedzi, - samodzielnie pisze poznane formy wypowiedzi, w tym: <i>opowiadanie twórcze, rozprawkę, przemówienie, wywiad, zaproszenie,</i>	- wypowiada się, realizując zamierzony cel, - funkcjonalnie i twórczo wykorzystuje w wypowiedziach ustnych i pisemnych środki retoryczne i stylistyczne, - notuje w sposób twórczy, - gromadzi potrzebny materiał, korzystając z różnych źródeł, - pisze poznane formy wypowiedzi w tym: <i>opowiadanie twórcze, rozprawkę, przemówienie, wywiad, zaproszenie, ogłoszenie, podziękowanie, dedykację</i>, stosując

	codziennego życia, - stara się podać przykłady ilustrujące argumenty, - podejmuje próby przekształceń tekstu cudzego – streszcza go, - głośno czyta i recytuje teksty.	- formuluje tezę oraz wie, czym jest hipoteza, - wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając prostej argumentacji, - przedstawia rzeczowe i emocjonalne argumenty w dyskusji na temat znanych mu z doświadczenia problemów, - podaje przykłady ilustrujące argumenty, - formuluje proste wnioski, - podejmuje samodzielne próby przekształceń tekstu cudzego - streszcza go, - głośno, płynnie czyta i recytuje teksty z właściwą intonacją.	- stosuje akapity jako spójne całości myślowe, - formuluje tezę i hipotezę, - wyraża i uzasadnia własne zdanie, używając właściwych argumentów, - przedstawia argumenty w dyskusji dotyczącej tekstu literackiego, - formuluje wnioski wynikające z argumentacji, - rozpoznaje manipulację językową, - zna i stosuje zasady etyki wypowiedzi, - dokonuje przekształceń tekstu cudzego (streszcza, rozbudowuje), - formuluje pytania związane z przenośnymi znaczeniami utworu.	<i>ogłoszenie, podziękowanie, dedykację</i>, stosując odpowiednie zasady kompozycji i zachowując zasady spójności językowej, - podaje celne i różnorodne przykłady ilustrujące argumenty, - podsumowuje rozważania, samodzielnie formuluje wnioski.	funkcjonalnie różnorodne środki językowe, - podaje trafne przykłady i omawia je w sposób pogłębiony, - rozpoznaje manipulację językową i przeciwstawia jej zasady etyki wypowiedzi, - recytuje utwór, prezentując własną interpretację tekstu z wykorzystaniem różnorodnych środków wyrazu.
SAMOKSZTAŁCENIE	- korzysta, z poszanowaniem praw autorskich, z różnych źródeł informacji wskazanych przez nauczyciela, - uczestniczy w pracy grupowej, - współpracuje z innymi w realizacji projektów edukacyjnych.	- uczestniczy w projektach edukacyjnych, - podejmuje próby zaprezentowania przygotowanego materiału, - rozwija umiejętność krytycznego myślenia, - wyraża swoje zdanie.	- rozwija swoje uzdolnienia i zainteresowania, - stara się myśleć krytycznie, - wyraża opinie, - realizuje projekty, - prezentuje efekty pracy indywidualnej lub grupowej.	- pogłębia wiedzę z przedmiotu, korzystając rzetelnie, z szacunkiem dla własności intelektualnej, z różnych źródeł informacji, - rozwija nawyk krytycznego myślenia i formułowania opinii, - rozpoznaje nierzetelne informacje,	- samodzielnie i aktywnie poszerza swoją wiedzę oraz pogłębia zainteresowania humanistyczne, korzystając z różnych form i źródeł, - ma własne zdanie i prezentuje je w dyskusji, - potrafi twórczo wykorzystać zdobytą

				- wykorzystuje informację zwrotną do doskonalenia własnych umiejętności.	wiedzę w nowych sytuacjach.
PRAKTYKI LEKTUROWE	- czyta większość lektur obowiązkowych, przynajmniej we fragmentach i zna ich treść.	- czyta lektury obowiązkowe w całości i zna ich treść.	- czyta wszystkie lektury obowiązkowe zna ich treść i problematykę.	- czyta wszystkie lektury obowiązkowe w całości i interpretuje je w połączeniu z kontekstami.	- zna wszystkie lektury obowiązkowe oraz uzupełniające, interpretuje je w połączeniu z kontekstami, - wyraża samodzielny, krytyczny stosunek do przeczytanych tekstów.

Dostosowania opracowano zgodnie z zaleceniami poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz indywidualnymi potrzebami ucznia.

Formy i metody pracy:

- wydłużenie czasu na wykonanie zadań, sprawdzianów i prac pisemnych;
- dzielenie złożonych poleceń na mniejsze etapy;
- upewnianie się, czy uczeń rozumie polecenia;
- stosowanie metod aktywizujących i wielozmysłowych;
- wykorzystywanie materiałów graficznych, schematów, map myśli i notatek wizualnych;
- częste powtórki i utrwalanie materiału.

Czytanie

- wydłużenie czasu na czytanie tekstów;
- niewymaganie głośnego czytania przy całej klasie, jeśli powoduje ono silny stres;
- ocenianie przede wszystkim stopnia zrozumienia tekstu;
- umożliwienie wcześniejszego przygotowania fragmentów przeznaczonych do głośnego czytania;
- pomoc nauczyciela w analizie i interpretacji trudniejszych tekstów.

Pisanie

- wydłużenie czasu na wykonywanie prac pisemnych;
- ograniczenie oceny estetyki pisma w przypadku dysgrafii;
- możliwość pisania na komputerze, jeśli jest to wskazane w opinii poradni;
- zwracanie uwagi przede wszystkim na treść, kompozycję i samodzielność pracy.

Ortografia i interpunkcja

- ocenianie postępów ucznia, a nie wyłącznie liczby popełnianych błędów;
- nieuwzględnianie błędów wynikających bezpośrednio z dysortografii podczas oceniania prac z innych obszarów języka polskiego;
- możliwość korzystania ze słownika ortograficznego;
- częste ćwiczenia utrwalające zasady ortograficzne i interpunkcyjne.

Wypowiedzi ustne

- częstsze ocenianie odpowiedzi ustnych niż pisemnych;
- umożliwienie przygotowania krótkiego planu wypowiedzi;
- stwarzanie atmosfery bezpieczeństwa i ograniczenie sytuacji stresujących;
- docenianie merytorycznej wartości wypowiedzi.

Sprawdziany i kartkówki

- wydłużenie czasu pracy;
- zmniejszenie liczby zadań przy zachowaniu tych samych celów edukacyjnych;
- stosowanie czytelnego układu graficznego arkuszy;
- dodatkowe wyjaśnienie poleceń, jeśli jest taka potrzeba;
- możliwość udzielania odpowiedzi ustnych zamiast pisemnych, jeśli jest to uzasadnione potrzebami ucznia.

Ocenianie

- uwzględnianie wkładu pracy, zaangażowania oraz indywidualnych możliwości ucznia;
- ocenianie przede wszystkim wiedzy, umiejętności i postępów;
- motywowanie ucznia poprzez wzmacnianie nawet niewielkich sukcesów;
- stosowanie informacji zwrotnej wspierającej rozwój ucznia.